

Sandra VUJOVIĆ (Nikšić)
Filozofski fakultet – Nikšić
sandrav@t-com.me

ZNAČAJ PROZODIJSKIH SIGNALA U SISTEMU PREUZIMANJA REDA GOVORENJA U ENGLESKOME JEZIKU

Kroz analizu preuzimanja reda govorenja u televizijskim emisijama razgovornoga tipa i njegovih osnovnih karakteristika ispituje se uloga koju prozodijski elementi imaju u pomenutom sistemu. Predmeti našeg istraživanja jesu granični tonovi i pauza te njihova interakcija sa sintaksičkom jedinicom. U radu ćemo se baviti osnovnim pitanjima: da li prozodijski elementi omogućavaju sagovornicima da predvide kraj izlaganja jednoga govornika i da li na tome putu prozodijski elementi funkcionišu samostalno ili se udružuju sa sintaksičkom strukturom.

Ključne riječi: prozodija, preuzimanje reda govorenja, granični ton, pauza, sintaksička jedinica, talk show

U ovome radu bavićemo se sistemom preuzimanja reda govorenja, kao i onim signalima (u prvom redu, prozodijskim) koji omogućavaju uspješnu komunikaciju. Kako se u razgovoru govornici međusobno smjenjuju, kako predviđaju kraj izlaganja jednoga govornika ili, pak, njegovo nastavljanje – ispitaćemo u kontekstu televizijskih emisija voditeljke Opre Vinfri (Oprah Winfrey).

Budući da televizijske emisije razgovornoga tipa predstavljaju poluinstitucionalizovani oblik diskursa, u istraživanju polazimo od dviju situacija karakterističnih za sistem reda govorenja. Prvo, u emisijama toga tipa red govorenja u nekoj je mjeri utvrđen. Voditelj je taj koji započinje razgovor; njemu pripada uloga „uvodničara“, tj. on publiku upoznaje s temom i gostom; voditelj je taj koji uglavnom postavlja pitanja. Drugo, preuzimanje reda govorenja često je spontani proces u tim emisijama, uz dosta preklapanja, prekidanja i vrlo male pauze. Stoga ćemo u ovome radu pokušati da odgovorimo na pitanje: može li prozodija biti signal sagovornicima da govornik privodi kraju

svoje izlaganje ili da njegovo izlaganje nije završeno? I da li se prozodija u tome smislu udružuje sa sintaksom ili nekim drugim lingvističkim nivoom?

Prije nego se konkretno pozabavimo tim problemom, važno je ukazati na teorijske postavke i obilježja pomenutog sistema. **Red govorenja**, kao jedinica socijalne interakcije, predstavlja kompleksnu pojavu sačinjenu iz tri osnovne komponente: sadašnji govornik, mjesto prenosa i prijelaza govora od jednog ka drugom govorniku naizmjenično i kraj (Savić, 1993: 119). Et-nometodolozi Schegloff, Sacks i Jefferson (1974) smatraju da analiza te jedinice pruža relevantne informacije o sagovornicima, kao i o samom toku razgovora. Stoga oni opisuju sistem preuzimanja reda govorenja i posebno ističu dvije komponente: formiranje reda i izbor sljedećega govornika. Prva komponenta sistema podrazumijeva jedinice koje se koriste za formiranje reda: rečenica, klauza, fraza i leksema (Schegloff, Sacks i Jefferson, 1974:702). Druga komponenta sadrži dva principa: a) princip po kojem sadašnji govornik bira sljedećeg i b) princip koji podrazumijeva samoinicijativno preuzimanje reda (Schegloff, Sacks i Jefferson, 1974:703). Izgrađivanje čitavoga sistema i objašnjavanje pravila u oblikovanju i preuzimanju reda ima za cilj smanjenje pauza i preklapanja tokom razgovora. Svakako, autori upozoravaju da treba imati na umu da sistem reda govorenja zavisi i od kulturnih, sociolingvističkih i drugih faktora, pa se i pravila u sistemu preuzimanja reda govorenja ne mogu podjednako primjenjivati u svim situacijama.

Posljednjih decenija mnogi autori bavili su se pitanjem preuzimanja reda govorenja (Duncan, 1972; Goodwin, 1981; Local i Kelly, 1986; Auer, 1996; Ford i Thompson, 1996) i isticali da je u tom sistemu od ključne važnosti **sintaksička struktura, prozodijski znaci i pauza**. Ukoliko se ta tri elementa posmatraju nezavisno u datom kontekstu, istraživač može doći do površnih rezultata. Na primjer, pauza može ukazati na kraj reda jednoga govornika, ali, opet, samostalno uzeta ne može biti siguran dokaz, jer je prilično često govornik koristi u druge svrhe: da bi provjerio prate li sagovornici njegovo izlaganje, ima li njihovu punu pažnju, razumiju li ga i sl. (Goodwin, 1981). Stoga je snažno uvjerenje da bi pomenute tri komponente trebalo analizirati zajedno kako bi se došlo do valjanih informacija. Cecilia Ford i Sandra Thompson u veoma uticajnom radu *Interactional Units in Conversation: syntactic, intonational, and pragmatic resources for the management of turns* izražavaju slaganje s pomenutim stavom, dodaju pragmatičku komponentu i kažu da u analizi treba poći od pretpostavke da ti sistemi djeluju istovremeno, kao što i utiču jedni na druge na različite načine. Sintaksički završen iskaz jeste potpuna klauza koja sadrži lako uočljiv predikat, a koja se može dalje proširivati (Ford i Thompson, 1996: 143). U tu grupu uključuju se još eliptične rečenice i odgovori na pitanja. Intonacioni kraj podrazumijeva tačku u kojoj se može čuti jasna završna intonacija, označena tačkom (silazna into-

nacija na kraju intonacione jedinice) ili znakom pitanja (uzlazna intonacija na kraju intonacione jedinice) (Ford i Thompson, 1996: 147). Proučavajući red govorenja u svakodnevnom govoru, autorke su došle do zaključka da je sintaksički završetak najmanje pouzdan pokazatelj kraja nekog reda govorenja, a da se na osnovu intonacije određuje koji sintaksički potpuni iskaz istovremeno predstavlja i kraj reda govorenja. Može li se sti zaključak izvesti kad je riječ o redu govorenja u talk-show-u, pokazaće analiza narednih primjera.

Prozodijski elementi koji su se pokazali relevantnim u ispitivanju ovog problema jesu krajnji (granični) tonovi, pauza i ritam; a kad je riječ o odnosu sintakse i prozodije u analizi reda govorenja, primjetna su dva odnosa: a) očigledna podudarnost dva nivoa koja pomaže sagovornicima da predvide kraj reda govorenja sadašnjeg govornika i b) sintaksički nivo daje znak sagovornicima da bi sadašnji govornik trebalo da završi svoj red, ali prozodijski elementi, na drugoj strani, ukazuju na govornikovu namjeru da produži red govorenja.

Počecemo od slučaja **a)**, tj. od onog koji potvrđuje podudarnost između sintakse i prozodije. **Primjer 1**, niže prikazan, pokazuje na koji način dolazi do preuzimanja reda govorenja od strane svakoga sljedećeg sagovornika. U izvodu sagovornici razgovaraju o nasilnom ponašanju partnera u vezi. Voditeljka je u goste pozvala Kristen, 17-godišnju učenicu koju je fizički maltretirao njen partner. Pored Kristen, u studiju je i njena majka, te glumica Jada Pinkett Smith i psiholog.

- 1 Oprah: You're her MOTHER↑ (0.47)
- 2 K's mother: Yeah ↓ (0.55)
- 3 Oprah: So when did you FIND OUT about THIS ↓
- 4 K's mother: Mmm (0.26) the NIGHT I GOT the CALL from MY HUSBAND
- 5 that he was in the EMERGENCY ROOM with HER ↓ (1.46)
- 6 Oprah: Were you SHOCKED to KNOW that your DAUGHTER
- 7 was being ABUSED [by her BOYFRIEND ↓ (0.86)
- 8 K's mother: [yeah
- 9 Oprah: ↑ And KRISTEN why DIDN'T you (0.78) LEAVE
- 10 the RELATIONSHIP after the FIRST TIME ↓ (0.25)
- 11 Do you KNOW NOW why↑
- 12 Kristen: Because I LOVED HIM → (0.46) and like he he was
- 13 SO NICE → (0.42) so I was AFRAID WHO I would BE
- 14 without HIM → (1.11)
- 15 Mrs. Smith: → And there's the EXHILARATING FEELING too...

Primjer 1 u velikoj mjeri pokazuje da u emisijama razgovornog tipa možemo govoriti o određenim pravilima i njihovom poštovanju kad je riječ o

sistemu preuzimanja reda govorenja. Na samom početku izvoda voditeljka i majka 17-godišnje djevojke razgovaraju, a kasnije se uključuju i ostale gošće. Analizom primjera dolazimo do više zaključaka:

1) U navedenom razgovoru gotovo da i nema preklapanja; uočava se samo jedanput u redovima 7 i 8. Nedostatak preklapanja ukazuje na normalni tok razgovora, na poštovanje reda govora jednog sagovornika, a nakon preuzimanja i poštovanje reda drugog sagovornika.

2) Voditeljka ima inicijativu, ona postavlja pitanja i pri tom jasno signalizira sagovornicama kad je njeno pitanje potpuno, tj. kad je njen red govorenja završen. U redovima 1–3 sintaksički potpune klauze ujedno su i potpune intonacione fraze na čijem se kraju nalaze odgovarajući granični tonovi. Na kraju 1. reda javlja se visokouzlazni granični ton (↑). Iako bismo mogli odrediti klauzu u 1. redu kao deklarativnu po obliku, ona to nije upravo zbog (↑) tona, koji ukazuje na pitanje. Ta činjenica potvrđuje se i u 2. redu: Kristina majka kratko odgovara na Oprino pitanje, a na kraju odgovora zapažamo niski granični ton (↓), koji ukazuje na nezavisnost te intonacione fraze u odnosu na narednu. Opet, zahvaljujući tonu, sagovornica signalizira da je njen red završen i da ga voditeljka može preuzeti. Istu situaciju imamo u 3. redu, kad Opra postavlja još jedno pitanje: niskim graničnim tonom (↓) pokazuje da je njen red završen i da od sagovornice očekuje odgovor. U nastavku razgovora primjećujemo još nekoliko sličnih primjera.

3) Pauze se u navedenom izvodu prilično često koriste. U pojedinim situacijama (npr. na kraju redova 1, 2, 5, 7, 10, 14) sagovornice ih koriste da bi jasno stavile do znanja da je njihov red govorenja završen. To se, ipak, ne može reći za upotrebu pauze u 9. redu, koja nije ni na kraju klauze niti na kraju intonacione fraze, već neđe u sredini. Wennerstrom (2001:173) kaže da se tako pauza često koristi i da je govornik tada „siguran“ da mu niko neće oduzeti riječ. Svakako, sasvim bi drugačija situacija bila ako bi se pauza javila na kraju fraze.

Analizom primjera 1, ali i nekih drugih primjera, zaključujemo da u sistemu reda govorenja u emisijama razgovornoga stila važnu funkciju imaju niski (↓) i visokouzlazni (↑) granični tonovi, koji gotovo uvijek signaliziraju kraj reda govorenja. Ako se ti tonovi ujedno nalaze i na mjestu gdje se završava sintaksička jedinica, onda drugi sagovornik sa sigurnošću može preuzeti red.

U zavisnosti od situacije, teme i gostiju, nekad se moraju primjenjivati i poštovati pravila institucionalizovanoga diskursa, i voditeljka u cilju kontrole daljeg toka emisije mora reagovati, iskoristiti svoju moć i nekome ustupiti ili oduzeti riječ, kao u **primjeru 2**. Pošto voditeljka u ovom razgovoru publici ne predstavlja goste, za sagovornike ćemo koristiti oznake *Mrs. X* ili *Mr. X*.

- 1 Mrs. X I THINK I SPEAK MORE of a CONSENSUS (0.4)
 2 in THIS ROOM than you DO → I UNDERSTAND
 3 you've been here LESS than TWO YEARS ↗
 4 there are MANY PEOPLE →
 5 Mr. X Well you MAY SPEAK for a CONSENSUS
 6 in THIS ROOM ↘
 7 but not
 8 Oprah: Let her SPEAK → LET HER SPEAK ↓

U primjeru 2 nailazimo na specifičnu situaciju; u više navrata dolazi do međusobnog prekidanja sagovornika. Pošto je tema razgovora delikatna (razizam), sagovornici se ne slažu po mnogim pitanjima i zbog toga gđin X prekida gđu X u 5. redu. U 8. redu svoju dominaciju pokazuje voditeljka, koja ima pravo, i koristi ga, da prekine gđina X, tj. oduzima mu riječ. Ona dva puta izgovara istu klauzu, uz dvije primjetne razlike. Za izgovor prve klauze potrebno joj je 0.74 sek., de naglašava riječ *speak*. Drugi put u 1.4 sek. naglašava sve elemente klauze i, koristeći niski granični ton (↓), signalizira gđi X da nastavi izlaganje. Isto tako te elemente Opra koristi kako bi gđinu X stavila do znanja da nema mjesta raspravi.

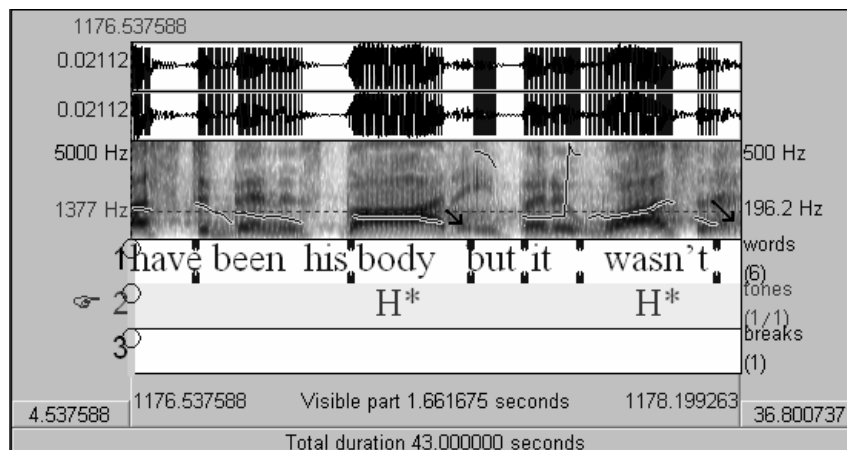
Situacije kojih u talk-show-u ima mnogo više (baš kao i u svakodnevnom razgovoru), a i koje su, po mišljenju mnogih autora, zanimljivije za proučavanje jesu one u kojima sintaksička struktura ukazuje na jedno, a prozodijska na drugačije ponašanje sagovornika prilikom preuzimanja reda govorenja. Stoga će se naredni primjeri baviti upravo tim odnosom između sintakse i prozodije.

Pogledajmo prvo **primjer 3**, koji predstavlja izvod iz razgovora koji vode voditeljka i novinarka Marija Šrajver (Maria Shriver), inače i supruga američkog glumca i guvernera Kalifornije Arnolda Švarcenegera (Arnold Schwarzenegger).

- 1 Oprah: What ATTRACTED you to him in the FIRST PLACE ↓
 2 Mrs. Shriver: Well PEOPLE ALWAYS THINK
 3 it must 'ave been his BODY ↘
 4 ↗ but it WASN'T ↘ YOU KNOW
 5 Oprah: Yeah
 6 Audience: ((laughs))
 7 Mrs. Shriver: I MEAN I NOTICED HIS BODY I'm not LIKE
 8 YOU KNOW (0.4) a MORON ↘ but aaaa YOU KNOW I –
 9 I was LIKE AWARE that IT was THERE OBVIOUSLY ↘
 10 but (0.18) I – he HAD this GREAT SENSE OF HUMOR → (0.45)
 11 aaaa GREAT ABILITY to LAUGH at HIMSELF → an'

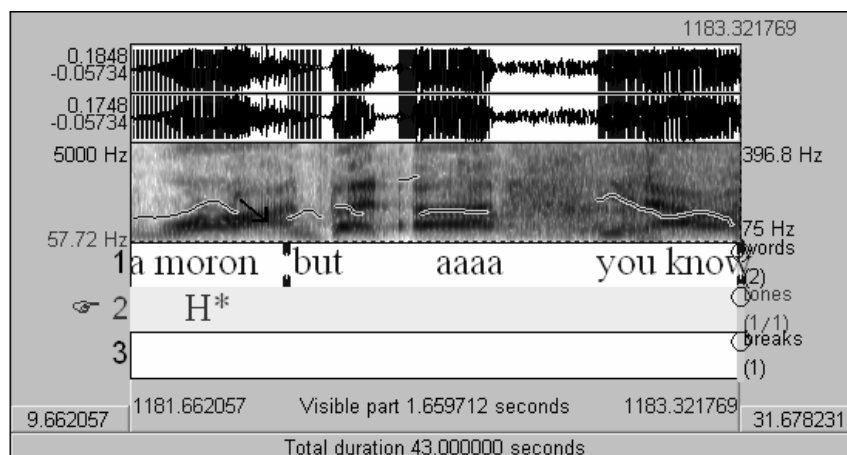
- 12 he ALSO _{HAD} INCREDIBLE DREAMS for HIMSELF ↘ (0.45)
13 Oprah: YEAH
14 Mrs. Shriver: And I WAS(0.35) FASCINATED with (0.2) someone who (0.59)
15 had COME here with NO MONEY ↘ who was an IMMIGRANT
16 who (0.3) DIDN'T SPEAK the _{LANGUAGE} (0.3) →
17 and SAID _{YOU KNOW} I CAN GO on to BECOME (0.2)
18 an INCREDIBLE FORCE in _{THIS COUNTRY} → (0.24)
19 I can _{DO} THIS THAT and the OTHER ↗
20 and who BELIEVED and was FOCUSED on it ↘
21 Oprah: Yeah
22 Mrs. Shriver: And I said _{YOU KNOW}
23 Oprah: I don't KNOW ANYBODY _{MORE DETERMINED} than
Arnold↓
24 Mrs. Shriver: I DON'T either ↓
25 Oprah: NO ↓ (0.22)
26 Mrs. Shriver: NO ↓

Ako pažljivo pratimo smjenu graničnih tonova u primjeru 7, primijetimo da se samo u 1. i u posljednja 4 reda koristi niski granični ton (↓), za koji smo već pokazali da u najvećem broju slučajeva signalizira kraj reda govorenja. Pošto se mjesto toga tona poklapa s krajem sintaksičke jedinice, sagovornice pravilno preuzimaju svoj red tokom razgovora i ne dolazi do preklapanja. U ostalim redovima dominira djelimično silazni granični ton (↘) i svaki put obilježava kraj intonacione fraze koju izgovara Oprina gošća. Frekventna upotreba toga tona ukazuje na govornikovu namjeru da nastavi svoj govor i ne prepusti red sagovorniku. Kako se djelimično silazni granični ton (↘) uglavnom nalazi na onim mjestima koja predstavljaju i sintaksički kraj, zaključuje se da prozodijski element treba smatrati dominantnijim u odnosu na sintaksički u sistemu preuzimanja reda govorenja. Taj zaključak naročito potvrđuju redovi 3, 4, 8 i 9. Na kraju 3. reda djelimično silazni ton (↘) pokazuje namjeru Šrajverove da nastavi svoj red, što i čini, baš kao i u narednome (slika 1). Iako u 4. redu dolazi do preklapanja početka njene rečenice (*You know*), Oprina kratkoga komentara i smijeha publike, gošća istrajava u svojoj namjeri i čini se da ne dozvoljava da je iko omete u pružanju odgovora na Oprino pitanje.

Slika 1

U 8. (slika 2) i 9. redu, sudeći na osnovu sintaksički zaokružene cjeline, izgleda kao da bi voditeljka mogla preuzeti red. No, djelimično silazni ton u oba reda signalizira da će Šrajverova nastaviti da govori.

Slika 2

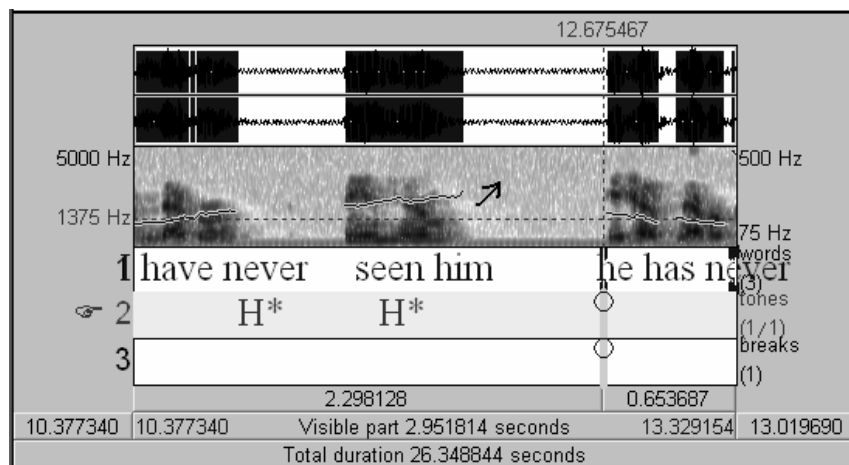
U drugom dijelu izvoda čini se da Šrajverova veoma mudro koristi pauzu onamo gdje nema ni sintaksičke niti intonacione granice. Tako u 14. redu pravi pauzu tri puta, i to poslije riječi *was*, *with* i *who*, a u 16. redu poslije *who*. Djelimično silazni ton (↘) i pauze na navedenim mjestima jasno stavljaju do znanja voditeljki i publici koja je namjera Šrajverove.

Analiza drugih primjera pokazala je da su u sistemu preuzimanja reda govorenja od velikog značaja niskouzlazni (↗) i ravni granični tonovi (→). I ta dva tona govore o prednosti prozodije u odnosu na sintaksu, tj. iako sintaksa signalizira promjenu reda govorenja, niskouzlazni (↗) i ravni granični tonovi (→) signaliziraju sagovornicima namjeru sadašnjega govornika da zadrži red. Naredni primjeri to potvrđuju.

U **primjeru 4** voditeljka razgovara s Ketu Brej (Kathy Bray) o tragičnom događaju koji je zadesio Ketinu porodicu i doveo do njezina raspada. Ketina maloljetnoga sina ubio je iz nehata njegov drug. Želeći da mu se pohvali, pokazao mu je očev pištolj i slučajno opalio. Devet godina nakon kobnoga događaja majka preminuloga dječaka želi da podijeli gorko iskustvo s gledaocima i upozori sve roditelje koji u kući imaju vatreno oružje da ga drže van dometa dece.

- 1 Oprah: NEVER SEEN the BOY who KILLED your SON ↑
- 2 Mrs. Bray: NO ↓ (0.35)
- 3 Oprah: NO ↑ (0.79)
- 4 Mrs. Bray: No it's been ALMOST TEN YEARS ↘ (0.7)
- 5 REALLY ↗ (0.3) in 1989 ↗
- 6 Oprah: Mhm (0.29)
- 7 Mrs. Bray: Almost TEN YEARS I have NEVER SEEN him ↗ (0.61)
- 8 he has never CONTACTED us ↗ (0.2)
- 9 he's an ADULT NOW ↗ (0.16)
- 10 Oprah: Mhm
- 11 Mrs. Bray: He's almost TWENTY ONE ↓
- 12 Oprah: Wow (0.57) and he was JUST SHOWING OFF the GUN ↑
- 13 Mrs. Bray: YEAH ↓

Pitanje koje Opra postavlja u 1. redu zahtijeva kratak odgovor, baš kakav na početku 2. reda i dobijamo. Čini se da Ketu više nema šta da doda. Na takav zaključak ukazuju niski granični ton (↓) nakon prvog *no* i pauza (0.35). Međutim, nakon što Opra ponavlja Ketin odgovor koristeći visokouzlazni granični (↑) ton na kraju, gošća to tumači kao potrebu za pojašnjenjem svoga prvobitnog odgovora. U redovima 5, 7, 8 i 9 sintaksa i pauza ukazuju na kraj Ketina reda govorenja. Ipak, Opra ne preuzima svoj red. Štaviše, voditeljka tek poneće ubacuje neki komentar. Razlog tome je niskouzlazni ton (↗) na kraju svakog od tih redova koji jasno pokazuju Ketinu namjeru da i dalje govori. Na slici 3 prikazan je 7. red, na čijem je kraju niskouzlazni ton (↗).

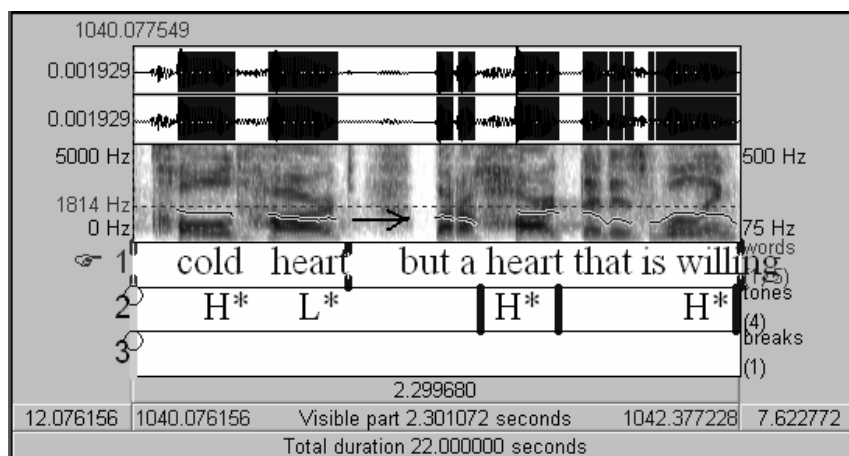
Slika 3

Jedan od gostiju za koje voditeljka kaže da su ostavili na nju poseban trag jeste Nelson Mandela. U jednočasovnoj emisiji Opra želi da dobije što iscrpniji odgovor u vezi s Mandelinim političkim aktivnostima, boravkom u zatvoru, životnim lekcijama. Pažljivo analizirajući njena pitanja, koja su prilično duga i sveobuhvatna, slušalac stiče utisak da ga ona jednostavno želi postaviti i onda se prepustiti odgovoru sagovornika, bez namjere da ga prekida. Takođe, želi da i publika pažljivo sasluša Mandelina iskustva i uživa u njegovu govoru i poukama. Jedno od takvih pitanja dato je u **primjeru 5**.

- 1 Oprah: Ho::w does a MAN SPEND TWENTY SEVEN YEARS (0.21)
- 2 in PRISON ↘ (0.38) PUT THERE by an OPPRESSOR (0.3)
- 3 and COME OUT of that EXPERIENCE wi:::th (0.5)
- 4 NOT a HEART of STONE NOT a COLD HEART → (0.33)
- 5 but a HEART that is WILLING to FORGIVE ↗ (0.35)
- 6 and EMBRACE ↘ I REMEMBER TALKING to YOU (0.32)
- 7 aaaa ONE NIGHT over DINNER → and you had SAID to me (0.3)
- 8 that our HATRED for the OPPRESSOR was SO INTENSE
- 9 we DID NOT SEE the VALUE of TALKING to HIM ↗ (0.47)
- 10 So at WHAT POINT did you SEE the VALUE of LETTING GO
- 11 of the HATRED ↗ (0.28) and BEGAN the PROCESS OF TALKING ↓

Na samom početku čini se da će Opra postaviti kratko pitanje, ali nakon redova prišućanja njezina prošloga razgovora s Mandelom, ona iznosi dodatne informacije i na kraju upotpunjuje pitanje. Sagovornik bi mogao zaključiti da treba da preuzme svoj red nakon 4. reda, naročito ako uzme u obzir pauzu na njegovu samome kraju. Kao što vidimo, do toga ne dolazi jer sa-

govornik pravilno tumači ravni granični ton (→), koji ukazuje da voditeljka još uvijek nije završila svoj red i postavila pitanje (slika 4).

Slika 4

Svi navedeni primjeri pokazuju na koji način sagovornik preuzima red i kako mu prozodija, sintaksa i pauza, ili u nekim slučajevima samo prozodija, signaliziraju kraj reda trenutnoga govornika. Ako bi se ti signali u svim situacijama poštovali, svakako ne bi dolazilo do pojava koje karakterišu govoreni diskurs, tj. do **prekidanja** i **preklapanja** u govoru.

U ovom radu pokazali smo da u televizijskim emisijama razgovornoga tipa prozodija, naročito neki njeni elementi, pružaju važnu informaciju sagovornicima o mogućnosti preuzimanja reda govorenja. S nekim drugim jedinicama (npr. sintaksičkim), ali u nekim slučajevima i djelujući samostalno, prozodijski činoci signaliziraju sagovorniku namjerava li govornik da nastavi svoj red ili ga je pak priveo kraju, pa se sagovornik može pripremiti da preuzme svoj red. Diskursna funkcija prozodije u sistemu preuzimanja reda govorenja ogleda se u sljedećem: prozodijski elementi omogućavaju organizaciju konverzacije, povezivanje svih njenih jedinica kroz naizmjenično preuzimanje redova. Ako se poštuju pravila, tj. ako sagovornici prate prozodijske signale koji ukazuju na nastavak/kraj reda govorenja trenutnoga govornika, redovi će biti sinhronizovani i usklađeni.

Literatura:

- Auer, P. (1996), "On the Prosody and Syntax of Turn-taking", in: *Prosody and Conversation*, Couper-Kuhlen, E. and M. Selting (eds.), Cambridge: Cambridge University Press, 57–100.
- Duncan, S. D. (1972a), "Some Signals and Rules for Taking Speaking Turns in Conversations", *Journal of Personality and Social Psychology*, 23, 283–292.
- Ford, C.E. and S.A. Thompson (1996), "Interactional Units in Conversation: Syntactic, Intonational, and Pragmatic Resources for the Management of Turns", in: *Interaction and Grammar*, Ochs, E. et al. (eds.), Cambridge: Cambridge University Press, 134–184.
- Goodwin, C. (1981), *Conversational Organization: Interaction between Speakers and Hearers*, New York: Academic Press.
- Ilie, C. (1999), "Question-response argumentation in talk show", *Journal of Pragmatics* 31(8), 975–999.
- Local, J. and J. Kelly (1986), "Projection and 'Silences': Notes on phonetic and conversational structures", *Human Studies* 9, 185–204.
- Pierrehumbert, J. (1980), *The phonology and phonetics of English intonation*, Ph.D. Dissertation, MIT.
- Pierrehumbert, J. and J. Hirschberg (1990), "The meaning of intonational contours in the interpretation of discourse", in: *Intentions in Communication*, Cohen, P.R., J. Morgan and M. Pollack (eds.), Cambridge: MIT Press, 271–311.
- Schegloff, E.A., H. Sacks and G. Jefferson (1974), "A simplest systematics for the organization of turn-taking for conversation", *Language* 50: 696–735.
- Savić, S. (1993), *Diskurs analiza*, Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet.
- Wennerstrom, A. (2001), *The Music of Everyday Speech: Prosody and Discourse Analysis*, New York: Oxford University Press.

Sandra VUJOVIĆ

**THE IMPORTANCE OF PROSODIC SIGNALS IN THE TURN-
-TAKING SYSTEM IN ENGLISH LANGUAGE**

Analyzing the system of turn-taking and its basic features in TV talk shows, we explore the role of the prosodic elements in the mentioned system. The subjects of our research are the boundary tones and pauses, as well as their interaction with a syntactic unit. In this paper we deal with the basic questions: do the prosodic elements enable the interlocutors to predict turn completion of a speaker; and concerning this matter, do the prosodic elements function alone or they simply work together with some syntactic structure.

Key words: *prosody, turn-taking, boundary tones, pause, syntactic unit, talk show*